

Pedagogisch beleidsplan Kinderopvang Ikke

De Dennen – De Beuken – De Zonnebloem

Geschreven door

Katelijne Robben | Beleidsmedewerker Kinderopvang Ikke & De Groene BSO | 2019

Contactgegevens

Kinderopvang Ikke – De Dennen
Dennenstraat 71
6543 JP Nijmegen

Herma van Gemert

✉ herma@kinderopvangikke.nl

☎ 024-8441199

Kinderopvang Ikke – De Beuken
Kerkstraat 5
6543 KE Nijmegen

Katelijne Robben

✉ katelijne@kinderopvangikke.nl

☎ 024-3737588 | 06-57745384

Kinderopvang Ikke – De Zonnebloem
Berberisstraat 4
6543 RN Nijmegen

Landelijk Register Kinderopvang

Kinderopvang Ikke – De Dennen:	233193972
Kinderopvang Ikke – De Beuken:	183912822
Kinderopvang Ikke – De Zonnebloem:	199892763

Inhoud

INLEIDING	5
VISIE	6
Thema's en activiteiten	6
De visie van Reggio Emilia en Sporen	6
De visie van Emmi Pikler	7
PEDAGOGISCH HANDELEN	8
Reggio Emilia en Sporen	8
Emmi Pikler	9
PEDAGOGISCHE UITGANGSPUNTEN	11
Welbevinden en betrokkenheid	11
Ruimte voor eigenheid	11
Vertrouwen, respect en een positieve benadering	11
Het bieden van een veilige, maar uitdagende omgeving	11
Actieve medewerkers	11
PEDAGOGISCHE DOELEN	12
Emotionele veiligheid	12
Sociale vaardigheden	12
RANDVOORWAARDEN EN MIDDELEN	19
Medewerker/kindratio	19
Extra- en ruildagen	20
Wendagen	20
Personeel en eigen kinderen	21
Achterwachtregeling	21
AFSTEMMING THUIS EN KINDEROPVANG	22

KWALITEITSZORG	23
4 ogen principe	23
Opleidingseisen medewerkers	23
Bevorderen deskundigheid medewerkers	23
Inspectie Wet Kinderopvang en kwaliteitseisen	24
Biologische voeding en aanbod	24
Gezondheid en veiligheid	25
Slapen	26
Zindelijk worden	26
Ziekte	27
Vaccinatiebeleid	27
Mentorschap	27
De ontwikkeling van kinderen, signaleren en verwijzen	27
Meldcode kindermishandeling	29
Verwijsindex	29
SAMENWERKING MET OUDERS	30
Oudercommissie	30
Klachtenafhandeling	30

Inleiding

Voor u ligt het pedagogisch beleidsplan van Kinderopvang Ikke. Het pedagogisch beleidsplan betreft een update en is waar nodig herschreven, daar de naam “Ikke Ook” is komen te vervallen en alle locaties vanaf juni 2017 onder de naam “Ikke” verblijven. Kinderopvang Ikke bestaat uit drie locaties, te weten: De Dennen, De Beuken en De Zonnebloem. Per locatie wordt er een aparte bijlage opgenomen, daar o.a. de indeling van de groepen van elkaar verschillen, de ruimtes anders ingericht zijn en de buitenruimtes anders vorm gegeven zijn.

Kinderopvang Ikke vangt kinderen op in de leeftijd van 0 tot 4 jaar in het Nijmeegse wijk Hees.

De naam “Ikke” betekent dat wij het kind centraal stellen en dat er veel belang wordt gehecht aan de persoonlijke ontwikkeling. Hoe wij dit vorm geven leest u in dit pedagogisch beleidsplan.

Ten behoeve van de leesbaarheid wordt in dit pedagogisch beleidsplan gesproken van “pedagogisch medewerker” voor zowel de mannelijke als vrouwelijke vorm en van “wij”, “Ikke” of “ons” als zijnde Kinderopvang Ikke in het algemeen. Daar waar “zij” staat, kan gelezen worden als “hij/zij” en daar waar van “ouders” gesproken wordt kunt u lezen als “ouders/verzorgers”.

Visie

Thema's en activiteiten

Gedurende een dag op de opvang is veel te zien en horen wat kinderen bezig houdt. Dit is veelal in een thema te plaatsen. De pedagogisch medewerkers vergaderen over mogelijkheden om het thema dat leeft uit te diepen. De ruimte wordt naar het thema ingericht en aangepast met uitdagende materialen. Tevens worden er activiteiten voor zowel binnen als buiten georganiseerd.

Tijdens deze activiteiten zijn fantasie en kennis van kinderen belangrijk. Zij bepalen wat ze willen creëren. Een vast eindresultaat is er niet; deze wordt door het kind zelf bepaald. Het is een echte ontdekkingstocht!

Verdieping in het onderwerp van kinderen wordt gestimuleerd door werkstukken te presenteren in de groep met een portretfoto van het kind. Zo leren kinderen naar elkaars werkstuk te kijken. De medewerkers bieden structuur aan tijdens activiteiten, observeren ontwikkelingen van kinderen en leggen deze vast in documenten en op foto- of filmmateriaal.

Op de babygroep worden de portretfoto's op de wand gepresenteerd, daar maken we iedere maand een foto van het kind.

Door kinderen vrij te laten tijdens activiteiten ontwikkelen zij sneller een eigen identiteit. Vrij laten betekent bij ons ook een eigen keuze hebben in het willen deelnemen aan activiteiten.

De pedagogisch medewerkers zijn met de kinderen veel buiten te vinden. Natuurbeleving staat dan ook hoog in het vaandel bij Kinderopvang Ikke.

De visie van Reggio Emilia en Sporen

Reggio Emilia is een stadje in het Noorden van Italië. De pedagogiek van Reggio Emilia is ontwikkeld door pedagoog en filosoof Loris Malaguzzi. De pedagogiek verwijst dus niet naar de bedenker, maar naar de plaats waar deze ontwikkeld is.

Een bekende en alles omvattende uitspraak, betreft het concept van Reggio Emilia, is:

“Een kind heeft honderd talen, maar de school en de samenleving stelen er negenennegentig van.”

De honderd talen waarnaar deze uitspraak verwijst, slaan op de manier van communiceren van de kinderen. Kinderen drukken zich namelijk niet alleen maar uit door middel van taal, maar ook door gebaren, gedrag, door te schrijven, te knutselen, te dansen en te tekenen. Op al deze manieren komt een kind tot bloei en ontwikkelt het zich.

Sporen verwijst naar Reggio Emilia en staat voor **Stichting Pedagogiek Ontwikkeling Reggio Emilia Nederland**. Tienke van der Werf (auteur van het boek “Sporen van Reggio”¹) spreekt over drie begrippen: Inspiratie, interpretatie en vertaling.

Onze interpretatie wordt vervolgens gekleurd door de manier waarop wij gevormd zijn, door onze studies, door onze maatschappelijke ervaringen. Tot slot moeten we in ons werk rekening houden met

---

¹ Werf, T van der (2013) *Sporen van Reggio* (2^e druk) Nederland: SWP

wat er in Nederland wel en niet mogelijk is, wat Nederlandse mensen aanspreekt, wat zij verwachten, waardoor zij geraakt worden. Dit kan niet anders, omdat een belangrijk principe van Reggio is dat je het samen doet. Dat wat kinderen beleven het resultaat is van gezamenlijk denken, streven en handelen. Daarmee is de pedagogiek van onze Reggio-vertaling per definitie afhankelijk van de omgeving waarin we werken.

Het radicale van Reggio en dus ook van Sporen is dat wij er niet van uitgaan van wat wij als volwassenen aan kinderen willen leren, maar uitgaan van de drang om te leren van de kinderen en ons daarnaar te voegen. Tot de kern van onze werkwijze hoort dat we heel zorgvuldig kijken en luisteren en kinderen begeleiden bij dat wat ze graag willen weten en doen.

In het hoofdstuk “Pedagogisch handelen” is te lezen hoe wij de pedagogiek van Reggio Emilia inzetten in de praktijk.

De visie van Emmi Pikler

“Emmi Pikler werd in 1902 in Wenen geboren. Ze werd aan het kinderziekenhuis van de Universiteit van Wenen tot kinderarts opgeleid. Professor Von Pirquet en kinderchirurg Salzer waren haar belangrijkste leermeesters. Zij stonden bekend als zeer progressief in hun benadering van jonge kinderen en dat trok studenten uit de hele wereld. De nadruk lag op preventie en op het belang van vrije beweging en spel en op respectvol omgaan met het kind.

Toen Pikler in 1931 een dochter kreeg, besloten zij en haar man hun kind nooit te forceren in haar ontwikkeling. Ze wilden haar eigen ritme respecteren en haar vanaf het begin de mogelijkheid geven haar eigen initiatief in beweging en spel te volgen. Emmi Pikler werd bevestigd in haar hypothese dat een kind - wanneer het de kans krijgt te onderzoeken en te leren in zijn eigen tempo - beter leert zitten, staan, spreken en denken dan een kind dat gestimuleerd of geholpen wordt in haar ontwikkeling.”²

“Wanneer we de mogelijkheden van het kind en zijn zelfstandige activiteit vertrouwen en hem voor zijn eigen leerontwikkeling een ondersteunende omgeving bieden, is het tot veel meer in staat dan over het algemeen aangenomen wordt.” – Emmi Pikler

---

² Emmi Pikler Stichting Nederland. (2016). *Emmi Pikler*. Geraadpleegd op 8 augustus 2016, van <http://pikler.nl/over-ons/emmi-pikler>

Pedagogisch handelen

Reggio Emilia en Sporen

De Reggio-benadering stelt dat er drie pedagogen zijn voor de kinderen, namelijk:

1. De kinderen zelf;
2. De volwassenen;
3. De ruimte waarin het kind zich bevindt, inclusief de inrichting en aanwezig spel- en knutselmaterialen.

Activiteiten worden veelal gezamenlijk uitgevoerd. Dit betekent dat het kind zich altijd onder andere kinderen bevindt, met als gevolg dat zij van elkaar kunnen leren en elkaar kunnen inspireren. Tijdens deze activiteiten wordt er door de pedagogisch medewerker, ofwel de volwassene, geobserveerd en gedocumenteerd. Hierdoor heeft de pedagogisch medewerker zicht op wat de kinderen bezig houdt en kunnen activiteiten hier op afgestemd worden. Tevens worden kinderen door de pedagogisch medewerker ondersteund. Door het aanbieden van verschillende materialen, het aankleden van de ruimte en het organiseren van leeftijdsgebonden activiteiten, worden kinderen enerzijds uitgedaagd en geïnspireerd zich verder te ontwikkelen. Anderzijds geeft de ruimte het kind een “thuis”-gevoel. Het kind voelt zich veilig en is hierdoor geneigd op ontdekking te gaan.

Een belangrijk onderdeel van Reggio Emilia is documentatie. Leerprocessen worden zichtbaar gemaakt en het zorgt voor uitwisseling tussen kinderen, de pedagogisch medewerkers en ouders. Dit leidt tot wederzijds leren en het verdiepen van inzichten en kennis. Op basis van deze inzichten worden nieuwe plannen gemaakt en nieuw aanbod ontwikkeld.

Pedagogisch medewerkers van Kinderopvang Ikke documenteren op verschillende manieren. Zo wordt er iedere dag een dagblad gemaakt. Per dag staat beschreven wat de kinderen hebben ondernomen. De grappige uitspraken worden beschreven, de ontwikkelingen van de kinderen worden benoemd en de interactie tussen de kinderen worden erin beschreven. De activiteiten worden extra uitgelicht d.m.v. tekeningen en foto's. Door deze gebeurtenissen visueel te maken is er voor de ouders, collega's en de kinderen een extra impuls tot uitwisseling van informatie. De kinderen kunnen nog niet lezen, maar door middel van de foto's kunnen ook zij aan hun ouders vertellen wat zij die dag gedaan hebben. Voor ouders en collega's is door de foto's en tekeningen niet alleen het eindresultaat van een activiteit visueel, maar ook het proces hoe het product tot stand is gekomen. Tevens kunnen de medewerkers, door het beeldmateriaal, reflecteren op hun werk.

Iedere dag wordt het dagblad voorzien van foto's en dagbeschrijving opgehangen in de groep. Zo is zichtbaar wat de ontwikkelingen van de dag zijn geweest. In de groep hangen foto's van de kinderen die bezig zijn met verschillende activiteiten. Wanneer we bijvoorbeeld met het thema 'horen' aan de gang gaan, zal van elk kind een foto van zijn oor met zijn naam daaronder in de groep hangen. Deze foto's hangen niet alleen ter decoratie aan de muur, kinderen en ouders kunnen zo terugblikken op hun belevenissen.

Iedere dreumes/peuter heeft zijn eigen vak in een kast, met daarbij zijn naam en foto. Hierin worden gemaakte werkstukken tentoongesteld. Doordat alle verschillende werkstukken in de groep staan krijgen de kinderen weer nieuwe inspiratie van elkaar. Kinderen die weinig concentratie hebben tijdens

het knutselen, krijgen zo ook meer inspiratie. Kinderen mogen ook verder werken aan hun werkstuk wanneer ze deze nieuwe inspiratie hebben. Op deze manier krijgen de werkstukken meer diepgang dan wanneer ze direct mee naar huis worden genomen. Kinderen nemen vaak hun ouders mee naar hun eigen vak om trots te laten zien waar ze aan gewerkt hebben. Zo ontstaat er een dialoog tussen ouder en kind. Een andere waarneming is dat het kind respect/aandacht krijgt voor zijn kunstwerk.

Emmi Pikler

Bij kinderen tot 1 jaar wordt de methode van Emmi Pikler gehanteerd. De binnenruimte van alle locaties is zo ingericht dat baby's zich vrij kunnen bewegen: Deze is groot en open, maar heeft ook verschillende "obstakels", oftewel uitdagingen, waar het kind zich aan kan optrekken of overheen kan kruipen.

Baby's zitten zo min mogelijk in (wip)stoeltjes. Veel van deze zul je dus ook niet vinden bij Kinderopvang Ikke. In de ruimte staat een bank voor de medewerkers waarop ze de kinderen rustig kunnen voeden.

Het speelgoed is netjes opgeruimd in bakken, zodat ze niet overprikkeld worden door allerlei kleurige voorwerpen om hen heen. Een pasgeboren baby heeft namelijk een onrijp zenuwstelsel en kan prikkels nog niet selecteren.

Voor een kind dat de tijd en ruimte krijgt tot eigen activiteit bestaat er geen onderscheid tussen bewegen, spelen en leren. In al zijn uit eigen initiatief geboren activiteiten komen deze drie aspecten samen, ze vormen het werk van de baby en peuter.

Wat duidelijk wordt bij het waarnemen van kinderen die zich vrij kunnen bewegen is hoe vaak ze van houding veranderen en hoe kort ze in dezelfde houding blijven. De frequentie van positiewisselingen - van de rug op de zij - van de zij op de rug - van de zij op de buik - dan in zijwaartse elleboogsteun - in halfzittende positie - in kruiphouding - in kniestand - enz., neemt snel toe tot de negende maand.

Het eerste speelgoed van een baby zijn de eigen handjes, die rond de tiende week worden ontdekt, waarmee er uitgebreid geëxperimenteerd wordt door ze te openen en sluiten, elkaar te laten aanraken en vast te houden. Hiermee oefent hij het vastpakken en loslaten van objecten dat rond de derde maand begint. Voor de jongste van Kinderopvang Ikke is er licht en gemakkelijk te grijpen speelgoed, zoals doekjes van verschillende stoffen.

Vanaf de leeftijd van zes maanden krijgt de baby iets zwaarder en groter speelgoed. Hij speelt nu graag met allerlei soorten vormen en gewichten en materialen. Zo hebben we bij Kinderopvang Ikke onder andere afwasborstels, vergieten, spatels, plastic bakjes en dergelijke voorwerpen. De baby zal ze over de grond schuiven, ermee op de grond slaan, de objecten tegen elkaar slaan, ze van alle kanten onderzoeken, ze neerzetten en weer omgooien. Juist omdat het niet alleen plastic speelgoed is, maar van materiaal is dat ruw, zacht, hard, harig enzovoorts is, blijft het kind geïnteresseerd.

Rond de negen maanden begint het bouwen en worden plastic en houten blokken onmisbaar speelgoed. Tegen deze tijd gaat de baby zich voortbewegen en dat is het moment om ook verschillende ballen te introduceren waar ze nu zelf achteraan kunnen rollen of kruipen.

Bij alle stadia van het spel laten de pedagogisch medewerkers het kind vrij. Het kind wordt altijd in de basishouding neergelegd, namelijk op zijn rug. Vanuit die positie kan het kind zelf bepalen, als hij dat

al ondervonden heeft, of hij op zijn buik of in de zithouding wilt of dat hij wilt kruipen. Pedagogisch medewerkers zetten het kind in principe nooit in een houding waar hij niet zelfstandig in- of uit kan komen. Ook wanneer een kind in zijn spel zit, wordt deze door de medewerkers zo min mogelijk gestoord in zijn spel. De taak van de pedagogisch medewerker is voornamelijk om het kind te observeren.

Emmi Pikler hechtte veel waarde aan een zorgvuldige, aandachtige fysieke verzorging van het kleine kind. Dit geeft het kind een gevoel van geborgenheid. Het gevoel van veiligheid is een van de belangrijkste voorwaarden voor het kind om met plezier te kunnen bewegen en zelfstandig te spelen. Alleen als het kind deze innerlijke zekerheid voelt geliefd te zijn, heeft het de interesse en de energie om zichzelf en zijn omgeving te onderzoeken. Een vrije bewegingsontwikkeling is daarom altijd onlosmakelijk verbonden met een aandachtige, liefdevolle verzorging. Bij Kinderopvang Ikke worden de verzorgingsmomenten gezien als intensieve interactiemomenten.

Een baby wordt nooit zonder waarschuwing opgetild. De baby zal schrikken van onverwachte bewegingen, vandaar dat altijd eerst de naam van het kind genoemd wordt. Vervolgens volgt een lichte aanraking tussen de medewerker en de baby, door hem bijvoorbeeld over zijn rug te aaien. Dan pas wordt de baby opgepakt. Alle andere handelingen die de medewerker uitvoert worden tegen de baby verteld. De baby zal niet letterlijk verstaan wat er gezegd wordt, maar door continue stemintonatie, krijgt de baby toch bepaalde verwachtingen. Ook raken baby en medewerker in een betere vertrouwensband met elkaar wanneer er veel gebruik gemaakt wordt van verbale communicatie.

Een vertrouwensband wordt ook gecreëerd, doordat er ervaren, maar ook vaste, medewerkers op de groep staan. Deze continuïteit zorgt ervoor dat de medewerker en zowel het kind als de ouder elkaar goed leren kennen en op elkaar in kunnen spelen. Een ouder die vertrouwd is met de medewerker van haar baby en zich welkom voelt op de kinderopvang, zal haar kind met een gerust hart brengen. Dit heeft tevens weerslag op het hoe kind zich daar voelt.

Pedagogische uitgangspunten

Bij Kinderopvang Ikke staan het kind en zijn ontwikkeling centraal. Enerzijds moet het kind plezier hebben, anderzijds wordt een goede ontwikkeling gestimuleerd. Om dit beide te kunnen garanderen, handelen pedagogisch medewerkers volgens de volgende uitgangspunten:

- Welbevinden en betrokkenheid
- Ruimte voor eigenheid
- Vertrouwen, respect en een positieve benadering
- Het bieden van een veilige, maar uitdagende omgeving
- Actieve medewerkers

Welbevinden en betrokkenheid

Mede door de Reggio-benadering wordt er op de behoeften van een kind ingespeeld. Hierdoor voelt een kind zich enerzijds prettig bij de opvang, maar wordt er anderzijds ook plezier gemaakt. Doordat er op de behoeften van een kind ingespeeld wordt, voelt het zich tevens betrokken bij de activiteiten en binnen de groep. De ontwikkeling wordt dan ook voortdurend gestimuleerd en bevordert.

Ruimte voor eigenheid

Ontdekken, ervaren en kiezen. Dit zijn zowel kernwoorden waar Kinderopvang Ikke waarde aan hecht, als ook kernwoorden die binnen de Reggio-benadering vallen. Door de manier van werken van de pedagogisch medewerker wordt hier op ingespeeld door o.a. een ondersteunende rol te hebben. Tevens worden kinderen gestimuleerd de talenten die het heeft te benutten, maar ook verder te ontwikkelen. Dit wordt mede gedaan door het aanbieden van passende thema's en activiteiten, verschillende spel- en knutselmateriaal en door het inrichten van de ruimte.

Vertrouwen, respect en een positieve benadering

Waar Kinderopvang Ikke tevens veel waarde aan hecht is het respect hebben voor elkaar. Een belangrijk gegeven hierin is de pedagogisch medewerker onderscheid maakt tussen het kind en gedrag: Niet het kind wordt afgekeurd, maar alleen het gedrag dat een kind kan vertonen. Bij activiteiten staat niet het eindresultaat centraal, maar het proces. Tijdens het proces worden kinderen positief benaderd, om zodoende de ontwikkeling te stimuleren. Hierdoor wordt ook het vertrouwen in het eigen kunnen bevordert.

Het bieden van een veilige, maar uitdagende omgeving

Activiteiten worden aangeboden in het kader van leeftijd, niveau, interesse en belevingswereld van het kind. De omgeving - enerzijds de ruimte waar het kind zich in bevindt en de aanwezige spel- en knutselmateriaal, anderzijds de andere kinderen en pedagogisch medewerkers – heeft hierin de belangrijkste rol. Activiteiten vinden plaats binnen de structuur van een vast dagritme, waardoor het kind zich veilig bij, maar ook vertrouwd voelt met Kinderopvang Ikke.

Actieve medewerkers

Pedagogisch medewerkers doen tijdens activiteiten mee. Hierdoor krijgen zij, door het kijken en luisteren naar de kinderen, direct een beeld van wat de kinderen bezig houdt en wat het niveau van kinderen is. Hierdoor is tevens de ontwikkeling van kinderen beter te volgen, waardoor activiteiten steeds afgestemd blijven worden.

Pedagogische doelen

J.M.A. Rixen-Walraven beschrijft in het boek “De Kwaliteit van de Nederlandse kinderopvang” (2004) vier basisdoelen voor opvoedingssituaties. Deze vier basisdoelen hebben betrekking op de emotionele veiligheid, sociale vaardigheden, persoonlijke ontwikkeling en de overdracht van waarden en normen. In dit hoofdstuk leest u op welke wijze deze basisdoelen bij Kinderopvang Ikke worden nagestreefd.

Emotionele veiligheid

Wij vinden het belangrijk dat kinderen zich bij ons “thuis” voelen. Kinderen moeten zich kunnen ontspannen, plezier maken en bovenal zichzelf kunnen zijn. Hierbij is het van belang dat een kind zich begrepen, geaccepteerd, veilig en vertrouwd voelt, waardoor niets de ontwikkeling van het kind in de weg staat.

Om dit te kunnen garanderen, wordt dit op de volgende manieren bij Kinderopvang Ikke nagestreefd:

- Iedere groep heeft haar vaste medewerkers;
- Een kind wordt geplaatst in en bevindt zich in een vaste stamgroep;
- Medewerkers bieden structuur door een vaste dagindeling aan te bieden qua eet-, slaap- en speeltijd. Hierbij wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met het ritme van thuis;
- De georganiseerde thema’s en activiteiten zijn leeftijdsgebonden, waardoor een kind zich in zijn eigen tempo kan ontwikkelen maar ook voldoende uitdaging heeft;
- De ruimte, met daarin de aanwezige spel- en knutselmaterialen, is ingericht naar leeftijd.

Sociale vaardigheden

Tegenwoordig zijn gezinnen relatief klein. Naast school is kinderopvang een plek waar kinderen hun sociale vaardigheden kunnen ontwikkelen. Sociaal contact onderling is erg belangrijk voor kinderen, omdat ze zich naar mate ze ouder worden steeds meer gaan spiegelen aan hun leeftijdsgenoten.

Wanneer kinderen in contact komen met hun omgeving ontstaat er interactie, hierdoor ontstaat kennis en vaardigheden. De leidster stimuleert vriendschap, samenwerking met het kind onderling, bewust omgaan met conflicten, samen delen en ervaren.

De rol van de leidster in de interactie tussen kinderen is sturend, ondersteunend en corrigerend.

Contact leeftijdsgenootjes

Wij werken met groepen van 0-2 jarigen en 2-4 jarigen. In het contact met leeftijdsgenootjes kunnen kinderen hun sociale vaardigheden en kennis ontwikkelen. Ze zien elkaars overeenkomsten en verschillen. Juist de verschillen tussen kinderen zorgt ervoor dat ze geïnteresseerd zijn in elkaar, met elkaar in contact komen en van elkaar leren.

Contact andere leeftijden

Broertjes en zusjes kunnen samen spelen, oudere kinderen kunnen helpen de jongeren te verzorgen (fles geven) en de jongere kinderen worden geïnspireerd door het spel van de oudere kinderen. Soms komen kindjes van de peutergroep even ‘helpen’ op de babygroep.

Contact leidsters

Het contact met medewerkers is voor kinderen anders dan het contact met hun ouders. De medewerkers zullen soms andere regels, normen en waarden hanteren. Ook zijn medewerkers zich er continu van bewust dat zij een voorbeeldfunctie voor de kinderen invullen en hun handelen is dan ook altijd pedagogisch onderlegt.

De medewerker streeft ernaar ieder kind even veel aandacht te geven.

Werken in kleine groepjes

Kleine groepjes bestaan uit vier, maximaal vijf kinderen en een begeleider. Kleine groepen zijn een goede omgeving om naar elkaar te luisteren, samen te werken en te spelen en met elkaar –met of zonder woorden- te praten over ervaringen en ideeën omdat er veel ruimte is voor de (h)erkenning van de inbreng van elk individueel kind. Ook de medewerkers kunnen in kleine groepjes beter naar de kinderen kijken en luisteren. Dat is belangrijk omdat de kinderen juist in de communicatie met de andere kinderen en de volwassenen hun denken zichtbaar maken.

Soms ontstaan er spanningen, maar het is de confrontatie met andere meningen dat kinderen ontdekken dat er verschillende gezichtspunten mogelijk zijn. Door samenwerken ontdekken kinderen ook wie zij zijn, waarin ze van anderen verschillen en wat ze met elkaar delen. Daarom is de samenstelling van de groepjes belangrijk en altijd een punt van onderzoek en reflectie. De kinderen stellen in principe zelf een groepje samen, maar de groepsleiding kunnen andere kinderen uitnodigen als zij denken dat dit iets toevoegt. Maar door groepjes doelbewust samen te stellen, kunnen de kinderen ervaren dat ze allemaal verschillend zijn in wat ze wel en niet kunnen, en dat al die verschillen productief kunnen zijn.

Conflicten

Overall waar groepen mensen samen zijn kunnen conflicten voorkomen, dus ook bij kinderen. Wij zijn echter van mening dat kinderen in eerste instantie zelf moeten proberen hun conflicten op te lossen. Zodra een medewerker een conflict signaleert zal hij in eerste instantie observeren hoe de betrokken kinderen hiermee omgaan en welke oplossing zij zoeken. Dit om assertiviteit, zelfstandigheid en creativiteit bij de kinderen te stimuleren.

Zodra een conflict echter uit de hand dreigt te lopen, zal de medewerker beide partijen ondersteunen hen te helpen zoeken naar een oplossing.

Wanneer kinderen elkaar tijdens een conflict pijn doen, wordt er ten alle tijden ingegrepen. Het gaat er dan niet altijd om wie de schuldige is, maar dat de kinderen begrijpen waarom ze elkaar niet pijn mogen doen en in het vervolg een andere manier weten hoe zij de situatie kunnen oplossen.

Wij-gevoel

Alle kinderen onderdeel van een groep. Door gezamenlijk te eten, activiteiten te ondernemen en sfeer te creëren, ontstaat er een 'wij gevoel'. We vinden het belangrijk dat ieder kind zich geaccepteerd en betrokken voelt in de groep. Rituelen en vieringen, te denken aan verjaardagen, kerst- of Sinterklaasvieringen zal het wij-gevoel versterken.

Kinderen hebben echter wel de mogelijkheid hun eigen gang te gaan, ondanks dat zij onderdeel van een groep zijn.

Verskillende soorten spel

Spel is *het* middel om in contact te komen met anderen, zowel voor volwassenen als kinderen. Het stimuleert de sociale vaardigheden op alle gebieden.

Receptief spel

Voorbeelden van receptief spel die de leidsters aanbieden zijn o.a.: een verhaal voorlezen, een poppenkastspel opvoeren, luisteren met kinderen naar een CD, gezamenlijk kijken naar foto's en schilderijen en kijken naar een video. Fantasiespel met meubels Dit soort spelen roept verschillende emoties op en heeft zo dus invloed op de emotionele ontwikkeling van het kind.

Symbolisch spel

Symbolisch spel wordt meestal opgevat als de meest ontplooide spelcategorie. Er wordt een doen-alsof-werkelijkheid gecreëerd. In de doen-alsof-werkelijkheid staat een voorwerp of handeling symbool voor iets anders. Dit spel is o.a. belangrijk voor de sociaal-emotionele ontwikkeling. Zowel positieve als negatieve ervaringen kunnen verwerkt worden, want in het symbolisch spel bepaalt het kind zijn eigen regels. Om het symbolische spel te stimuleren hebben de groepen bij Kinderopvang Ikke een huishoek met een keukentje en tafels en stoelen. Er zijn verkleedkleren en poppen aanwezig en kinderen worden regelmatig geschminkt in de gewenste persoon of dier die in een verhaal of fantasie van een kind voorkomt.

Constructie spel

Bij constructiespel, waar het bouwen van torens, lego huizen, hutten e.d. bekende voorbeelden van zijn, komt de ontwikkeling tot uitdrukking van de vaardigheid om iets doelgericht en planmatig te benaderen. Bij Kinderopvang Ikke is er zowel binnen als buiten veel mogelijkheid tot constructiespel. Binnen zijn er blokken in alle vormen en maten aanwezig. Kinderen kunnen experimenteren met karton, kokers, magneet bouwstukken en lego. Buiten kunnen ze met zand spelen, onder de bomen en struiken ravotten en hutten ontdekken, er worden vogelnestjes gemaakt, konijnenholen gegraven etc.

Groepsspel

Spel in deze vorm heeft voornamelijk een sociale functie. De kinderen leren om te gaan met verlies, op hun beurt te wachten, zich aan afspraken houden en in zeer lichte vorm de competitie aan te gaan. Er wordt een basis gelegd voor het leren van begrippen als eerlijkheid en rechtvaardigheid.

De leidsters ondersteunt kinderen in de interactie tussen hen onderling en de leidster ondersteunt de kinderen in het oplossen van conflicten.

Bewegingsspel

Het bewegingsspel biedt de leidsters om verschillende redenen aan. Door te bewegen ontwikkelen kinderen hun kracht en motorische vaardigheid en leren ze de wereld om zich heen kennen. In de

ontdekkingstuin zijn veel attributen aanwezig die uitlokken tot bewegingsspel, zoals fietsen, steppen, klimheuvel met autobanden, grasheuvels om af te rollen, ballen, etc. Ook binnen worden er bewegingsactiviteiten georganiseerd. Zo dansen de kinderen vaak op muziek en worden er gymnastiek oefeningen op matten of met hoepels gedaan. Het bewegingsspel kan ook tot doel hebben om kinderen hun (overtollige) energie te ontladen, of het sociale aspect kan worden benadrukt.

Spel voor taalontwikkeling

Het spelen met taal is een belangrijk onderdeel van de ontwikkeling van de communicatievaardigheden van het kind. Door middel van taal kan het kind zichzelf duidelijker uitdrukken en ook beter begrijpen wat anderen willen. Bij Kinderopvang Ikke vertelt de leidster in ieder geval de handeling die hij uitvoert, die betrekking heeft op het kind. De hele dag wordt er dus gecommuniceerd. Maar behalve met gesprekken, kan er ook spelenderwijs geoefend worden met taal. Zo worden er dagelijks liedjes gezongen en verhalen verteld in verschillende thema's.

Niet-Nederlandse kinderen leren vaak twee talen; thuis de moedertaal en op bij de kinderopvang de Nederlandse taal. Dit hoeft geen probleem te zijn, als de leidsters het kind helpen en aanmoedigen veel en gevarieerd te praten.

Ruimte om niks te doen

Kinderopvang Ikke is van mening dat het niet nodig is de kinderen continue bezig te houden. Even 'niks' doen is essentieel voor de ontwikkeling van de kinderen. Juist op die momenten wordt de creativiteit van de kinderen gestimuleerd. Het zijn dus geen verveelmomenten, ze worden ook wel overbruggingsperiodes genoemd of broeiperiodes; het is juist de periode dat kinderen nog niet weten wat ze gaan doen en open gaan staan voor inspiratie.

Het is dus de kunst om als leidster een goed evenwicht te vinden in het aanbieden van uitdagende activiteiten, ruimte voor invulling van eigen (fantasie)spel en ruimte om even niks te doen. Goed kijken en luisteren naar de kinderen is hierbij essentieel.

Persoonlijke ontwikkeling

Kinderopvang Ikke hecht veel waarde aan dat ieder kind zijn eigen identiteit kan ontwikkelen. Elk kind is uniek en moet vrij zijn om zijn eigen keuzes te kunnen maken. We stimuleren een kind zijn/haar zelfstandigheid, zelfvertrouwen, veerkracht, flexibiliteit en creativiteit te ontwikkelen. Zo is hij in staat allerlei typen problemen adequaat aan te pakken en zich goed aan te passen aan veranderde omstandigheden.

Recht op eigen ontwikkeling

Geen kind is hetzelfde. Ieder heeft zijn eigen karakter, temperament, mogelijkheden, kwaliteiten en valkuilen. Wij willen ieder kind de kans bieden zijn eigen persoonlijkheid te ontwikkelen. Ook mag iedereen zich ontwikkelen in zijn eigen tempo. Niet ieder kind is namelijk met dezelfde ontwikkeling bezig. Besteedt de een extra aandacht aan zijn of haar taalontwikkeling, kan het zijn dat de ander zich voornamelijk bezig houdt met de motorische ontwikkeling. Niet elk kind loopt dus synchroon.

De medewerkers proberen een zo breed mogelijk aanbod van activiteiten aan te bieden, waar alle

kinderen in worden uitgedaagd en zichzelf kunnen ontplooien. Wij denken hierbij aan de ontwikkeling van de creativiteit, motoriek, zelfstandigheid, taal en de sociaal-emotionele ontwikkeling.

Reggio Emilia

Wij werken geïnspireerd door de visie van Reggio Emilia wat in onze ogen perfect aansluit op de persoonlijke ontwikkeling van het kind. Volgens deze visie is ieder kind uniek, sterk, krachtig en zeer sociaal. Ook heeft hij meer dan honderd manieren zichzelf te uiten.

Kinderen zijn de inspiratiebron voor medewerkers. Medewerkers observeren waar kinderen zich mee bezig houden en hieruit volgen thema's en bijhorende activiteiten. Ze hebben echter zelf de keuze om mee te doen aan deze activiteiten of om hun tijd anders in te vullen. Wanneer een kind bijvoorbeeld behoefte heeft aan rust kan mag hij ook alleen kijken naar de activiteit, of zichzelf even terugtrekken in een van de themahoeken.

Aangezien de ruimte in verschillende themahoeken is ingedeeld en de spelmaterialen daardoor een vaste plek hebben, kunnen de kinderen zelfstandig spelen. Zij kunnen zo met hun eigen persoonlijke interesses aan de gang.

In het aparte hoofdstuk over de visie van Reggio Emilia kunt u nog meer informatie vinden over deze werkwijze.

Kijken en luisteren

Wij werken niet op basis van theoretische kennis over kinderlijke ontwikkelingsfases maar op basis van dagelijks onderzoek naar kinderen op de groep. De kennis over de kinderen wordt in de omgang met de kinderen zelf opgebouwd. Impliciet, maar wel bewust, vraagt de groepsleiding steeds aan de kinderen: wie ben jij, wat houd jou bezig, hoe kan ik jou helpen dit uit te drukken en je daarin te verdiepen? Dagelijks worden observaties vastgelegd d.m.v. aantekeningen over wat kinderen zeggen en doen en hoe ze samenwerken. Er wordt altijd gericht gekeken en geluisterd aan de hand van een concrete vraag. Het kijken en luisteren is een subjectieve manier van observeren, waarin ieder kind gezien wordt.

Leeftijdsgebonden activiteitsaanbod

Leeftijd heeft vaak een grote invloed op de interesses en mogelijkheden van een kind. Wij zien dat terug in onze observaties die wij maken wanneer de kinderen spelen. Hoe ouder het kind is, des te meer hij meestal zelfstandig of in kleine subgroepjes iets wilt ondernemen, zijn spel uitdiept en meer uitdaging zoekt.

Doordat we werken in horizontale groepen, is het aanbieden van leeftijdsgebonden activiteiten makkelijker.

Kinderen op de peutergroep spelen onder begeleiding van een leidster met spijkers en hamers. Dit zou niet mogelijk zijn als er ook baby's over de grond kruipen.

Zelfstandigheid

Zoals pedagoge Maria Montessori zei: 'Een kind wil zelfstandig zijn. Het vraagt de opvoeder: leer het mij zelf te doen.' Het geeft hem zelfvertrouwen en ontwikkelt creativiteit wanneer zelf iets lukt. Kinderen mogen veel uitproberen. Medewerkers zullen kinderen ook vrij laten in hun spel en niet altijd in de directe omgeving (binnen 5 meter) te vinden zijn. Kinderen moeten het gevoel krijgen ook iets op eigen initiatief te kunnen ondernemen. Daar sluiten de thema hoeken prima op aan. Wel houden medewerkers ten alle tijden het overzicht, zodat ze kunnen ingrijpen indien nodig.

Belangrijk vinden wij het om als medewerkers vertrouwen te hebben in de kinderen die hun grenzen verleggen in het zelfstandig worden. Wij complimenteren ze veel wanneer er weer iets nieuws is gelukt en vangen ze op wanneer iets is mislukt. Om ze vervolgens weer te stimuleren het opnieuw te proberen. Zelfstandig worden kinderen op alle vlakken. Zo gaan kinderen van een flesje, via de tuitbeker naar een open beker. Kinderen leren klimmen, helpen met huishoudelijke klusjes, zich aankleden etc.

Overdracht waarden en normen

Elke omgeving heeft een eigen soort cultuur. Het belangrijkste begrip wat er binnen de cultuur van Kinderopvang Ikke heerst is 'respect'. Respect is een allesomvattend begrip die we hier nooit compleet zullen kunnen omschrijven. We zullen ons in dit hoofdstuk focussen op de hoofdlijnen van wat wij onder respect vinden vallen en de regels die daarbij horen.

Respect voor elkaar

Wij gaan uit van het volgende:

- Iedereen is anders en dit is een positief gegeven. Niemand wordt buitengesloten, gediscrimineerd of gepest door geloofsovertuiging, afkomst, uiterlijke kenmerken, geslacht of leeftijd.
- We luisteren naar elkaar en laten elkaar uitpraten
- We nemen elkaar serieus. We mogen grapjes maken, maar dit gaat niet ten kosten van een ander.
- Iedereen heeft zijn eigen persoonlijk ruimte. Niet elk kind vindt het fijn continue aangeraakt te worden
- We doen een ander niet pijn. Dit betekent dat we geen fysiek en verbaal geweld gebruiken.

Respect voor zichzelf

Een kind wordt bij Kinderopvang Ikke gestimuleerd zijn eigen gedachten en gevoelens te uiten. Iedereen heeft zijn eigen persoonlijke grenzen en angsten. Niemand zal bij ons gedwongen worden iets te doen wat tegen zijn gevoel/wil ingaat.

Respect voor de natuur

Met het thema natuurbeleving zijn we vaak in de natuur te vinden. Dit vergt duidelijke afspraken: We bewonderen dieren en planten voornamelijk met onze ogen en zodra we ze vastpakken, doen we dit subtiel en met beleid. We maken dieren en planten niet opzettelijk kapot.

Respect voor materialen

- Materialen worden niet opzettelijk kapot gemaakt.
- Indien mogelijk hergebruiken we (knutsel)materialen.
- We maken voornamelijk gebruik van kosteloos materiaal.
- De materialen worden opgeruimd op de daarvoor bestemde plaats.

Voorbeeldfunctie van medewerkers

Door de waarden en normen als medewerker zelf uit te dragen en consequent toe te passen, nemen kinderen deze ook over. De regels qua respect die voor kinderen gelden, gelden ook voor medewerkers.

Anti discriminatiecode

Een gelijke behandeling voor iedereen! Een kinderopvang waar iedereen zich welkom en veilig voelt, ongeacht aanwezige verschillen tussen volwassenen en kinderen. Wij maken geen onderscheid naar etnische achtergrond, sekse, seksuele voorkeur, godsdienst, etc. Verschillende culturen zijn een verrijking van de Nederlandse cultuur.

Randvoorwaarden en middelen

Medewerker/kindratio

Per locatie zijn de groepsgroottes verschillend. We houden bij al onze locaties eenzelfde leidster/kindratio aan, gebaseerd op de landelijke richtlijnen. Deze richtlijnen zijn afhankelijk van de leeftijden waarop de groep is ingedeeld.

Groep 0-2 jarigen

- 1-4 kinderen: 1 pedagogisch medewerker
- 5-8 kinderen: 2 pedagogisch medewerkers
- 9-14 kinderen: 3 pedagogisch medewerkers

Groep 2-4 jarigen

- 1-8 kinderen: 1 pedagogisch medewerker
- 9-16 kinderen: 2 pedagogisch medewerkers

Groep 0-4 jarigen

- 1-6 kinderen: 1 pedagogisch medewerker
- 7-12 kinderen: 2 pedagogisch medewerkers
- 13-16 kinderen: 3 pedagogisch medewerkers

Groep 0-1 jarigen

- 1-3 kinderen: 1 pedagogisch medewerker
- 4-8 kinderen: 2 pedagogisch medewerkers
- 9-12 kinderen: 3 pedagogisch medewerkers

Groep 1-2 jarigen

- 1-6 kinderen: 1 pedagogisch medewerker
- 7-11 kinderen: 2 pedagogisch medewerkers
- 12-16 kinderen: 3 pedagogisch medewerkers

Groep 2-3 jarigen

- 1-8 kinderen: 1 pedagogisch medewerker
- 9-16 kinderen: 2 pedagogisch medewerkers

Groep 3-4 jaar

- 1-8 kinderen: 1 pedagogisch medewerker

Bij aaneengesloten openstelling van 10 uur of meer per dag kan maximaal 3 uur worden afgeweken van de vereiste BKR. Daarbij wordt minimaal de helft van de vereiste BKR ingezet.

Per locatie wordt dit inzichtelijk gemaakt door het personeelsrooster. Hierbij wordt uitgegaan van een afwijking van maximaal 1,5 uur tussen de middag bij inzet van 3 leidsters, en een afwijking van maximaal 1 uur bij inzet van 2 leidsters. Daarnaast wordt er dan in het begin van de ochtend en het eind van de middag 3 kwartier bij 3 leidsters en 1 uur bij 2 leidsters afgeweken. Dit personeelsrooster hangt op het prikbord van de locatie en is op deze manier inzichtelijk voor de ouders.

We kijken niet af tussen 9.00 en 12.45 uur en tussen 14.15-17.00 uur.

Daarnaast is er op de meeste dagen per week, per locatie, een stagiaire aanwezig ter ondersteuning van de pedagogisch medewerkers. Een stagiaire wordt niet mee gerekend in de personeelsbezetting en zal daardoor boventallig werkzaam zijn op de groep.

Wanneer er op een locatie maar één pedagogisch medewerker werkzaam is (met het oog op het medewerker/kindratio), wordt deze ondersteund door een stagiaire om het 4-ogen principe intact te houden. Hierover kunt u in het hoofdstuk 'Kwaliteitszorg' meer lezen. Indien er geen stagiaire aanwezig is, biedt de locatie manager ondersteuning aan de pedagogisch medewerker.

Extra- en ruildagen

Extra dagen

Voor extra opvang kan er contact opgenomen worden met Herma van Gemert, bij voorkeur per mail. Deze maakt het rooster en kan hierin zien of het mogelijk is of er een kind een extra dag naar de opvang kan komen. Ze houdt hierbij rekening met de groepsgrootte, groepssamenstelling en de aanwezigheid van vaste medewerkers. Voor alle locaties kunnen deze gericht worden aan Herma: herma@kinderopvangikke.nl

De kosten van incidentele opvang worden achteraf en apart berekend.

Ruildagen

Het is bij Kinderopvang Ikke ook mogelijk om een dag te ruilen. Hiervoor kan er eveneens per mail contact opgenomen worden met de leidinggevende. Ziekte- en vakantiedagen kinderen kunnen niet geruild worden.

Wendagen

Wij vinden het wennen een erg belangrijk onderdeel van de start van een kind op Kinderopvang Ikke. Wendagen zijn belangrijk voor:

- Het opbouwen van een hechtingsband tussen kind en leidster.
- Het vertrouwd raken van ouders met de nieuwe situatie en het ontwikkelen van een vertrouwensrelatie tussen ouders en leidsters.
- Het op elkaar afstemmen van voedingsschema's, slaapritme en pedagogische aanpak thuis en op het kinderdagverblijf.
- Het vertrouwd raken van het kind met een nieuwe omgeving.

Graag ontvangen wij een geboortekaartje als aankondiging van de komst van uw kindje op de groep. Wij nemen plusminus 4-6 weken voor de start van de opvang contact op met de ouder(s), om de intake en wendagen af te spreken.

- De wenperiode neemt meestal twee weken in beslag.
- De 1e week zijn de wentijden van 09.00 tot 12.00 uur.
- De 2e week zijn de wentijden van 09.00 tot 15.00 uur.

Indien de 2e week goed is verlopen zal de 3e week de opvang voortgaan zoals afgesproken. Als dit niet het geval is schuift het geheel een week op. Meestal lukt het wennen op deze manier prima. Tijdens de wenperiode wordt wel van de ouder verwacht bereikbaar te zijn en indien nodig het kind eerder op te komen halen.

Personeel en eigen kinderen

Binnen Kinderopvang Ikke werken meerdere medewerkers met kinderen. Deze kinderen mogen wel opgevangen worden op de locatie waar de medewerker werkt, maar niet op de groep waar de medewerker werkt.

Achterwachtregeling

Locaties De Dennen en De Beuken:

Wanneer er maar één pedagogisch medewerker op de groep werkzaam is, met het oog op het medewerker/kindratio, komt er zo nu en dan een leidster van de andere groep kijken op deze groep. Daarnaast staat de babyfoon aan, zodat de andere groep kan horen wat er gebeurt.

Locatie De Zonnebloem:

Wanneer er maar één pedagogisch medewerker op de groep werkzaam is, met het oog op het medewerker/kindratio, is er bij calamiteiten een medewerker de andere groep van Kinderopvang Ikke, van school of van De Groene BSO beschikbaar. Deze verblijven in hetzelfde pand en zijn telefonisch bereikbaar.

Wanneer er in de vakantieweken van school of in de middag bij afwezigheid van de BSO maar één pedagogisch medewerker op de groep werkzaam is er, met het oog op het medewerker/kindratio, altijd een vrijwilliger op de groep of medewerker op kantoor aanwezig. De pedagogisch medewerker is dus nooit alleen in het pand.

Afstemming thuis en kinderopvang

Alhoewel er tegenwoordig veel gebruik wordt gemaakt van de kinderopvang, blijft de eerste dag(en) voor iedere ouder en kind een ingrijpende gebeurtenis. Waarschijnlijk zal het kind voor het eerst sinds de geboorte aan een nieuwe leefomgeving en personen moeten wennen die het kind nog niet kent. Om het kind zich veilig en welkom te laten voelen met Kinderopvang Ikke, de medewerkers en de andere kinderen, hanteren wij een wenperiode van plusminus 1 à 2 weken. Het wennen wordt zorgvuldig opgebouwd.

- De eerste week is het zowel voor de ouder als medewerkers prettig als het kind om 9:00u gebracht wordt. Op deze manier wordt de ochtendspits vermeden en kan er ruim de tijd worden genomen voor de overdracht. Uw kind wordt blootgesteld aan ontzettend veel nieuwe prikkels en dit is vrij vermoeiend. U haalt uw kind de eerste week dan ook alweer om 12:00u op.
- Afhankelijk van de eerste week, wordt het kind de tweede week in principe om 15:00u opgehaald. Dit gebeurt echter alleen wanneer zowel de medewerkers als ouders het gevoel hebben dat het kind dit al aankan.

Ouders moeten er rekening mee houden dat zij, of eventueel familie of kennissen, beschikbaar zijn in de eerste periode. Wanneer het kind erg overstuur is, veel huilt of wanneer de medewerker niet in staat het kind te troosten moet deze opgehaald kunnen worden. In zo'n geval heeft het kind een vertrouwd persoon nodig en acht Kinderopvang Ikke het verstandig dat het kind direct opgehaald wordt.

De wenperiode zal voor kinderen die al wat ouder zijn over het algemeen langer duren dan bij jonge baby's. Voor baby's is 1-2 weken meestal voldoende, voor oudere kinderen kan men het beste uitgaan van 3-4 weken uitgaan.

Om goed op het dagritme en gewoontes van het kind aan te kunnen sluiten is het van belang dat het gedrag van het kind bekend is bij de medewerkers. Continuïteit geeft een kind veiligheid. In de overdrachten zal hier al mondeling over gepraat worden, maar om het overzichtelijk te houden, gebruiken wij ook een 'heen en weer' schriftje. De volgende dingen komen daarin aan de orde:

- Soort voeding en voedingstijden
- Slaapritme en/of slaapritueel (lees: speen, knuffels, tijd van inslapen)
- Ontlasting
- Troosten
- Speelgedrag en ontwikkelingen
- Humeur van het kind
- Verdere bijzonderheden

Wanneer het kind en ouders een prettige wenperiode hebben doorgemaakt volgt er een observatie van het kind en worden de wenperiode en eerste indruk van de ouders geëvalueerd. Deze basis is de start voor een goede opvang van het kind en een voorspoedige samenwerking tussen ouders en Kinderopvang Ikke.

Kwaliteitszorg

4 ogen principe

Vanaf 1 juli 2013 treedt artikel 5a van de gewijzigde Regeling kwaliteit kinderopvang in werking. Het betreft het 4 ogenprincipe, wat inhoudt dat een pedagogisch medewerker nooit alleen in een afgesloten ruimte mag zijn met een (groep) kind(eren). Er moet altijd een volwassene kunnen meekijken en/of meeluisteren. Om het 4 ogenprincipe na te streven, zijn er bij Kinderopvang Ikke een aantal maatregelen getroffen:

- Een pedagogisch medewerker is altijd werkzaam met een collega;
- Indien de groepsbezetting laag is, waardoor er met betrekking op het medewerker/kind-ratio maar één pedagogisch medewerker werkzaam hoeft te zijn, wordt er een stagiaire ingezet;
- In geval van schoolvakanties, indien stagiaires ook vrij zijn, is er een extra pedagogisch medewerker aanwezig;
- Wanneer het inzetten van een stagiaire of extra pedagogisch medewerker niet mogelijk is, staat ten alle tijden de babyfoon aan. Deze babyfoon is gekoppeld aan een andere groep;
- De babyfoon wordt ook ingezet bij slaapmomenten: Zodra het eerste kind in bed ligt, gaat de babyfoon aan. Zodoende kan men op de groep horen, wat zich in de slaapruiimte afspeelt. De babyfoon gaat uit zodra het laatste kind uit de slaapruiimte is;
- Ruimtes zijn transparant: Ruimtes zijn open en vrij toegankelijk, deuren van aparte ruimtes staan altijd open en toiletdeuren blijven open wanneer een pedagogisch medewerker of stagiaire met een kind op de toilet aanwezig is;

Opleidingseisen medewerkers

Het gros van de medewerkers van Kinderopvang Ikke heeft een pedagogische opleiding gevolgd, waarbij minimaal MBO PW niveau 3 met succes is afgerond. Tevens zijn er pedagogisch medewerkers aanwezig welke een pedagogische opleiding op HBO-niveau hebben afgerond.

Dit betekent echter niet dat er mensen met een andere opleiding of achtergrond buitengesloten worden. Indien mensen met een andere opleiding solliciteren, wordt eerst de CAO van de kinderopvang geraadpleegd om te controleren of de sollicitant(e) bekwaam is met werken in de kinderopvang. Daarnaast beschikken alle medewerkers, inclusief stagiaires en vrijwilligers, over een door de Wet Kinderopvang verplichte VOG (Verklaring Omtrent Gedrag).

Dagelijks is er, per locatie, minimaal één pedagogisch medewerker aanwezig die o.a. de cursussen (kinder-)EHBO, BHV en oefening t.b.v. brandveiligheid gevolgd heeft en over de bijbehorende certificaten beschikt.

Bevorderen deskundigheid medewerkers

Per locatie is een coördinator aanwezig. Deze stuurt de pedagogisch medewerkers aan en geeft waar nodig tips en nieuwe inzichten. Naast de jaarlijkse functioneringsgesprekken, worden er ook tussentijdse evaluaties gepland. Enerzijds wordt de kwaliteit van handelen besproken, anderzijds wordt de kennis en vaardigheden gepeild en waar nodig bijgeschaafd. Tevens vinden er regelmatig bijeenkomsten plaats waarin besproken wordt wat de te organiseren thema's en activiteiten voor een bepaalde periode zullen zijn.

Inspectie Wet Kinderopvang en kwaliteitseisen

Jaarlijks worden locaties van Kinderopvang Ikke geïnspecteerd door de GGD. Deze inspectie heeft betrekking op de volgende zaken:

- Personeelsbezetting (met het oog op het medewerker/kind-ratio)
- Groepsgrootte
- Het pedagogisch beleid
- Werkwijze van personeel
- Veiligheid en gezondheid
- De ruimte en inrichting
- Oudercommissie, inspraak en klachtenafhandeling
- Personeelsgegevens: VOG, diploma en contract

Bevindingen worden uitgewerkt in een rapport en zijn inzichtelijk voor ouders. Daarom staan deze in een klapper ook op alle locaties op de groep. De coördinator draagt zorg voor inspectierapporten op de locaties en voor plaatsing, door de webmaster, op de website.

Biologische voeding en aanbod

Om de baby het vertrouwde ritme van thuis mee te geven, wordt in overleg met de ouders het voedingsschema besproken en gehanteerd. Door de dag heen zijn er voor de oudere kinderen een aantal gezamenlijke eetmomenten. Kinderen krijgen de fruit, brood, yoghurt of vla. Kinderopvang Ikke biedt volledige biologische voeding aan. De hele dag mogen kinderen water drinken, maar bij elke maaltijd wordt voor de kinderen tot 1 jaar diksap aangeboden en voor de kinderen vanaf 1 jaar siroop zonder toegevoegde suikers. De eetmomenten zijn een sociaal gebeuren, alle kinderen en leidsters zitten bij elkaar aan tafel. Er is zowel ruimte voor individuele, als gemeenschappelijke aandacht.

Voor de baby's hebben wij Nutrilon 1 en 2. Speciale voedingen, zoals hypoallergenen, of Pepti-melk moeten vanuit thuis worden meegenomen. Borstvoeding moet gekoeld worden geleverd. In geval van nood is het mogelijk deze melk in te vriezen.

Zolang baby's de fles drinken, mogen ze dit altijd op schoot bij de pedagogisch medewerker doen, ook al zijn ze in staat zelf de fles te drinken. Het geven van de fles is een moment van warm contact. Na deze aandacht zijn de baby's weer klaar om zichzelf te vermaken en op verkenningstocht uit te gaan.

Het voedingsaanbod bij Kinderopvang Ikke bestaat uit:

- Flesvoeding: Nutrilon 1 & 2
- Zuivel: halfvolle melk, yoghurt en vla. Soja-producten indien er sprake is van koemelkallergie.
- Fruit: Fruit van het seizoen, fruithap vers gepureerd
- Brood: Tarwe brood, peperkoek en crackers
- Groente: Tomaat, komkommer, bloemkool, broccoli, wortel
- Tussendoortje: soepstengels, rijstwafels, beschuit en biscuitjes.
- Broodbeleg: Jam, pindakaas, appelstroop, hagelslag, smeerkaas, gewone kaas, vegetarische paté, zuivelspread.
- Drinken: Ranja, diksap en water

Eens per week warme hapjes tussen de middag zoals tosti, macaroni, pannenkoeken, groentesticks.

Omgeving

Wij besteden veel aandacht aan de omgeving waarin we kinderen opvangen. Deze zijn schoon en opgeruimd en zo wordt er continu geventileerd. Naast schoonmaaktaken van pedagogisch medewerkers is ter ondersteuning wekelijks een huishoudelijk medewerker aanwezig op locaties De Beuken en De Dennen. Op locatie de Zonnebloem komt er maandelijks een huishoudelijk medewerker.

Risico-inventarisatie

We werken volgens de risico-inventarisatie van de GGD, een methode die het mogelijk maakt de gezondheid en veiligheid gestructureerd toe te passen. Deze risico-inventarisatie wordt jaarlijks door leiding, directie en medewerkers uitgevoerd en bijgewerkt. Hierbij worden de grootste risico's uitgesloten. Degene die onmogelijk zijn uit te sluiten, worden keer op keer onder de aandacht bij medewerkers gebracht, om extra voorzichtigheid en aandacht hierop te blijven vestigen en te zorgen dat zij adequaat met risico's omgaan. De nieuwe risico's worden in het werkplan opgenomen. Dit wordt jaarlijks in een teamoverleg met alle medewerkers besproken. Stagiaires en nieuwe medewerkers dienen dit werkplan te bestuderen. De pedagogisch medewerkers ondertekenen tevens een formulier waarop zij aangeven het werkplan bestudeerd te hebben.

Activiteiten

Het is niet mogelijk om activiteiten geheel risicoloos te laten verlopen. Wij vinden echter ook niet dat dit ons streven hoort te zijn. Een kind leert met vallen en opstaan. Het zorgt ervoor dat zelfredzaamheid en verantwoordelijkheid geleidelijk aan wordt. Daarbij hebben wij natuurlijk wel zoveel mogelijk grote en middelgrote risico's weggenomen. Zonder enig risico leert een kind geen grenzen te herkennen en te hanteren. Kinderen mogen dus bijvoorbeeld met hout spelen of fietsen in het tuintje. Het is echter wel zo dat de medewerkers zich continue bewust zijn van de gevaren en hier adequaat op weten te reageren. We letten goed op veiligheid van kinderen zelf en van kinderen in de directe omgeving. De pedagogisch medewerker mag regels aanscherpen als een situatie hierom vraagt. Dit gebeurt in overleg met de coördinator, zodat er duidelijkheid blijft bestaan over na te streven regels.

Protocollen

De volgende protocollen worden door de pedagogisch medewerkers gehandhaafd:

- Conflicthantering
- Kindermishandeling
- Medicijnen toedienen en gebruik
- Ontruiming
- Verzuim
- Overdracht naar school
- Ziekte
- Wespen- en bijensteken
- Gevaarlijke planten
- Buitenbedjes

Slapen

Bij Kinderopvang Ikke is er op alle locaties naast elke groepsruimte een aparte slaapkamer. Bij de slaaptijden passen we het slaapritme aan van thuis. Is uw kind gewend om met een speciale knuffel of fopspeen te slapen, dan is het verstandig deze mee te geven voor op de opvang.

Op locaties De Dennen en De Beuken slapen kinderen buiten en wordt er gewerkt met buitenbedjes. Deze buitenbedjes worden onderhouden volgens de manier dat Saaxumhuizen, de verhuurder, dit voorschrijft:

- De matrassen zijn voorzien van een matrasbeschermer
- De matrassen worden binnen bewaard wanneer ze niet gebruikt worden
- Voordat er gebruik gemaakt wordt van de buitenbedjes, wordt de binnenkant gedroogd met een handdoek
- Het buitenbed wordt niet gebruikt wanneer er beschadiging is aan het horrengaas.

Bij verschillende weersomstandigheden zullen wij het volgende beleid navolgen:

- Bij harde regen en wind, en (gevoels)temperatuur onder de 0° C maken we geen gebruik van de bedjes.
- Wanneer we als volwassenen in de zomer de koelte binnen opzoeken zullen we de kinderen ook binnen laten slapen.
- Bij lichte vrieskou krijgen de kinderen het volgende aan: een muts, kleding, een dikke slaapzak, een fleecedeken bij kinderen onder 1 jaar.
- Een winterjas voor kinderen van 1 jaar en ouder, een dekbed.
- Bij mindere kou van 10° C zullen de kinderen hetzelfde aankrijgen maar zonder thermo-deken.
- Bij +/- 15° C krijgen de kinderen een dun mutsje op, een slaapzak aan met een dekentje.
- Bij +/- 20° C dragen de kinderen een tricot met lange mouwen/ een pyjama, een dunne slaapzak en een deken.
- Bij 25° C of warmer dragen de kinderen een rompertje en/of een tricot/pyjama. Ze slapen onder een laken. Bij warm weer staat het dak van het buitenbedje op de stand van de windhaken zetten. Het dak staat nooit helemaal open.

De bedjes staan altijd voor het raam/deur van de groep zodat er ten alle tijden toezicht is op de kinderen die buiten liggen. Het raam/deur staat minimaal op een kier zodat men ze altijd kan horen.

Zindelijk worden

Zoals bij alle ontwikkelingen die een kind meemaakt, zal hij ook op zijn eigen tempo zindelijk worden. Bij Kinderopvang Ikke ook worden kinderen dan ook niet getraind zindelijk te worden. Pas wanneer zij interesse tonen voor een potje of de wc, zullen de leidsters hierop inspelen. Een kind kan bovendien pas rond zijn tweede levensjaar zijn sluitspier beheersen.

Als een kind bezig is zindelijk te worden, zullen leidsters regelmatig vragen of het kind moet plassen en na elke maaltijd gaan kinderen even op het toilet zitten.

Het kan zijn dat kinderen op de kinderopvang er langer over doen om zindelijk te worden dan thuis. Door alle afleidingen die het kind heeft op de groep kan het zijn dat kinderen de signalen die ze

doorkrijgen voor hun behoeften te laat pas opmerken, of negeren. Extra schone kleding is dan ook zeker nodig in deze tijd.

Wanneer de peuter meerdere keren in zijn/haar broek heeft geplast, zullen we een luier aan doen. Dan is het verstandig de volgende keer dat de peuter komt, weer opnieuw te starten met oefenen.

Ziekte

Wanneer een medewerker ziek is, blijft zij thuis. Bij lichte verkoudheid kan zij werken. Bij hoesten en niezen let de pedagogisch medewerker erop dat dit niet richting kinderen gebeurt. Daarnaast wast zij de handen om besmetting te voorkomen.

Vaccinatiebeleid

Op kinderopvang Ikke hanteren wij een 100 procent vaccinatiebeleid. Kinderen die niet gevaccineerd worden, zullen wij helaas weigeren.

Mentorschap

Aan ieder kind dat verblijft bij Kinderopvang Ikke wordt een mentor toegewezen. Deze mentor werkt op de groep waar het kind geplaatst is. De taken van de mentor zijn als volgt:

- Eerste aanspreekpunt voor de ouder
- Volgen van de ontwikkeling van het kind (door observatieformulieren van 'Focus op kinderen, Triodus', invullen kijk- en luisterformulieren, invullen warme overdacht 'kind in beeld')
- Voeren van oudergesprekken, 1 keer per half jaar na het invullen van de formulieren van 'Focus op kinderen, Triodus'. Eerste gesprek na plaatsing vindt plaats na 6 weken.
- Andere medewerkers op de hoogte stellen van afspraken die ouder maakt over bijvoorbeeld slaapgewoontes

Per locatie is inzichtelijk hoe de roosters eruitzien, hierin is meegenomen dat er maximaal 2 vaste gezichten (pedagogisch medewerkers) voor de 0-jarigen zijn. Uitzonderingen kunnen gemaakt worden bij vakanties of ziekte van het vaste personeel. Deze medewerkers werken de gehele week afwisselend en deels gezamenlijk met elkaar, waardoor er voor elke baby minimaal één van de vaste gezichten werkt op de dag dat het kind komt. Ouders krijgen bij de intake van de locatiecoördinator te horen wie de mentor van hun kindje is.

In het rooster is ook aangegeven per leidster of zij een geldend EHBO-diploma heeft. Zo is direct te zien dat er iedere dag een volwassene aanwezig is die beschikt over een gecertificeerd 'kinder-EHBO' diploma. Nieuwe medewerkers worden meegenomen in de EHBO-scholing.

De ontwikkeling van kinderen, signaleren en verwijzen

In zijn eerste vier levensjaren ondergaat het kind enorm veel ontwikkelingen op verschillende vlakken:

de motorische ontwikkeling, de cognitieve ontwikkeling, de taalontwikkeling, de ontwikkeling van de zelfstandigheid en de sociaal-emotionele ontwikkeling. Eén van de taken van een leidster is deze ontwikkelingen te observeren en inzichtelijk en bespreekbaar te maken voor ouders. In de dagelijkse documentatie worden deze ontwikkelingen van de kinderen al benoemd, niet alleen in de schriftelijke vorm maar ze worden ook vastgelegd op de foto.

Om een mooi overzicht te hebben van alle ontwikkelingen en de gewenste stijgende lijn hierin te kunnen zien, werkt 'Ikke' ook met de observatielijsten volgens de methode 'focus op kinderen'. Deze observatiemethode bestaat uit negen stappen waarin niet alleen de kinderen worden geobserveerd, maar ook de groep als geheel. Daarbij wordt gekeken naar het materiaal dat voorhanden is, hoe de ruimte wordt gebruikt en naar de relatie met andere kinderen. Ook wordt de houding en het gedrag van de leidster naar de groep en het individuele kind geobserveerd.

Observatielijsten zijn gerangschikt per leeftijd en de daarbij horende kenmerken van ontwikkelingen. Eén maal in het half jaar wordt ieder kind uitvoerig geobserveerd met behulp van die lijsten. Na de observatie vindt er een oudergesprek plaats waarin deze observaties worden gepresenteerd. Dit is ook een belangrijk moment van contact tussen ouder(s) en leidster. Vragen vanuit beide partijen kunnen gesteld worden, verschillen van het kind tussen thuis en op het kinderdagverblijf worden uitgelicht en het contact tussen leidster. De pedagogisch medewerker die het kindje het vaakst ziet, de zogeheten vaste verzorgster zal het kindje observeren en het observatiegesprek met de ouders voeren. Hierin wordt de pedagogisch medewerker ingewerkt en ondersteund door de hoofdleidster of leidinggevende. Het kan dus voorkomen dat er tijdens het gesprek 2 pedagogisch medewerkers aanwezig zijn. Pedagogisch medewerkers overleggen met de leidinggevende over zorgkinderen. Zij onderneemt zo nodig actie hierin in overleg met de ouders. Ordners met informatie en protocollen zijn aanwezig op kantoor en zijn ter inzage voor pedagogisch medewerkers en ouders.

Naast de observatieformulieren, werken we ook met kijk- en luisterformulieren. Op deze formulieren wordt genoteerd wat er tijdens een activiteit geobserveerd wordt bij het kind. Deze lijsten hangen op het prikbord van de groep, ter inzage voor de ouder. De kijk- en luisterformulieren worden gebruikt voor de algemene observatielijsten één keer per half jaar.

Stimuleren tot ontwikkeling

De observatie heeft ook een preventieve functie; het maakt mogelijk dat het achterop raken van ontwikkeling tijdig wordt gesignaleerd. Want hoewel ieder kind zich in zijn eigen tempo ontwikkelt, op een bepaalde leeftijd zou een kind een bepaalde taak of vaardigheid moeten kunnen beheersen. Wanneer er een achterstand gesignaleerd is bij een kind, kan in overleg met ouders actie ondernomen worden. De leidsters zijn wel in staat om op sommige vlakken het kind te stimuleren deze achterstand in te halen. Wanneer een kind bijvoorbeeld kampt met een kleine taalachterstand, zullen de leidsters een leervolgsysteem op het kind toepassen. Wanneer een kind echter een grotere achterstand heeft op één van de ontwikkelingsgebieden, zal de leidster alleen een signalerende functie hebben en met de ouders meedenken waar eventuele verdere hulp gezocht kan worden. Het inschakelen van een zorgcoördinator is een optie in overleg met en toestemming van de ouders. Wij werken samen met de zorgcoördinator van de GGD Nijmegen, kijk op kleintjes. Ook kunnen wij u adviseren een doorverwijzing aan te vragen voor bijv, logopedie, fysiotherapie of osteopathie.

Behalve dat kinderen een achterstand kunnen hebben op één, of meerdere ontwikkelingsgebieden, kunnen er ook andere aanleidingen zijn waar een leidster zich zorgen over maakt. Ook ouders kunnen zich zorgen maken en dit delen met leidsters. Zogenoemde zorgenkinderen komen in alle groeperingen van de bevolking voor en op alle kindercentra worden leidsters min of meer geconfronteerd met zorgenkinderen.

- De leidster kan zorg hebben om het kind in de groep. Deze kan zich opvallend gedragen door juist erg opvallend aanwezig te zijn, omdat hij agressief, obstructief, druk gedrag vertoont, of juist verlegen en teruggetrokken gedrag, niet passend bij de leeftijd.
- Het opvoedingsklimaat van thuis kan enige zorg opwekken. De leidsters kennen de ouders vaak relatief goed en zijn tot op zekere hoogte bekend met de thuissituatie.
- Wanneer een kind naar de basisschool overgaat, zal hij enige veranderingen ondergaan. Van het kind wordt in zekere zin ook een bepaalde zelfstandigheid vereist. Zo kan een kind op het kinderdagverblijf nog wel luiers dragen en een middagslaap doen, op de basisschool is dit niet meer haalbaar.

Meldcode kindermishandeling

Ikke werkt met de meldcode kindermishandeling. Dit betekent dat wij verplicht zijn om zorgen omtrent een kindje te melden bij Veilig Thuis. Natuurlijk worden deze zorgen eerst met de ouders(s) besproken. Er wordt gestreefd naar een oplossing of hulp te zoeken met de locatie manager. Ikke heeft een protocol kindermishandeling welke voor alle pedagogisch medewerkers ter inzage ligt. Pedagogisch medewerkers krijgen ieder jaar een scholing over hoe te werken met de meldcode. Hierin worden alle stappen besproken welke genomen moeten worden. Bij een vermoeden van kindermishandeling werken de pedagogisch medewerkers nauw samen met de leidinggevende en krijgen zij hierin ondersteuning.

Verwijsindex

Ikke werkt met de verwijsindex. Met de meeste kinderen en jongeren gaat het gelukkig goed. Maar er zijn kinderen en jongeren van 0 tot 23 jaar die risico's lopen of problemen hebben. Zij hebben soms even hulp nodig. Om hen goed te helpen, is een soepele samenwerking nodig tussen alle professionals, hulpverleners en instanties. De Verwijsindex zorgt daarvoor.

De Verwijsindex is een computersysteem. Dit systeem zorgt ervoor dat instanties die betrokken zijn bij een kind of jongere eerder met elkaar gaan samenwerken. De instanties weten elkaar sneller te vinden. Zo kunnen zij makkelijker afstemmen wie welke begeleiding gaat bieden.

Samenwerking met ouders

Oudercommissie

Bij elke kinderopvang hebben ouders inspraak op de manier van werken. Bij Kinderopvang Ikke is dit niet anders. Daar de organisatie bestaat uit drie verschillende locaties, zijn er drie verschillende oudercommissies. Twee van deze oudercommissies zijn gevormd met zowel ouders van de kinderopvang als met ouders van De Groene BSO, te weten: De Beuken en De Zonnebloem.

Leden van de oudercommissie worden voor de duur van twee jaar gekozen en bestaat uit minimaal twee leden, ongeacht de grootte van de locatie. Een oudercommissie komt vierjaarlijks bijeen voor een vergadering. Daarnaast komt tweejaarlijks de directie met een afvaardiging van alle oudercommissies bijeen. De notulen van deze bijeenkomsten zijn in te zien in de klapper van de OC, welke per locatie op de groep te vinden is. Tevens zijn de notulen op te vragen bij de betreffende OC of leidinggevende van de locatie.

De oudercommissie bepaalt zelf regels omtrent de werkwijze, zonder inbreng van de directie. Het doel van de oudercommissie is enerzijds het vertegenwoordigen van de ouders, anderzijds adviseren zij de directie over uiteenlopende onderwerpen.

Klachtenafhandeling

Bij Kinderopvang Ikke willen we zoveel mogelijk leren van fouten. Dit betekent dat we, indien deze er zijn, klachten serieus nemen en aan de vraag en wens van ouders willen voldoen.

Indien er een klacht is, kan deze in het eerste geval voorgelegd worden aan de betreffende/aanwezige pedagogisch medewerker. De betrokkene probeert aan de vraag of wens tegemoet te komen. Indien dit niet lukt komt de vraag bij de coördinator om de klacht te verhelpen. Indien nodig gaat deze in overleg met de directeur. Er wordt getracht de klacht binnen vier weken op te lossen. Klachten kunnen ook gericht worden aan de oudercommissie. Zij behartigen de belangen van de ouders.

Wanneer ouders niet tevreden zijn over hoe de klacht intern wordt behandeld, worden ouders door middel van de website, het informatieboekje en, indien hier naar gevraagd wordt, ook bij een intakegesprek geïnformeerd over hoe het in te dienen van zowel een interne als externe klacht.

Tevens wordt één keer per jaar vermeld in de nieuwsbrief, die door de verschillende oudercommissies periodiek uitgebracht wordt, hoe en waar ouders een klacht en/of geschil in kunnen dienen. Daarnaast kunnen ouders via het Klachtenloket Kinderopvang³ informatie opvragen. Er zijn verschillende formulieren, te weten het "Model intern klachtenreglement" en het "Klachtenformulier", te vinden op zowel onze website als in te zien in de map van de OC.

---

³ www.klachtenloket-kinderopvang.nl

Kinderopvang Ikke is aangesloten bij de Geschillencommissie Kinderopvang. Vanaf 1 januari 2016 worden klachten hier behandeld. Ook klachten uit 2015 kunnen hier aangeven worden. Kinderopvang Ikke heeft een registratieovereenkomst bij de Geschillencommissie. Deze is in te zien in de map van de OC. Hoe een ouder een geschil kan indienen wordt vermeld in ons informatieboekje en op onze website.

De Geschillencommissie Kinderopvang
Postbus 90600
2509 LP Den Haag
Tel: 070-3105310
www.degeschillencommissie.nl